

A M. kir. Központi Statisztikai Hivatal szerkesztésében és kiadásában a Magyar Statisztikai Évkönyv 1926. évről szóló kötete most hagyta el a sajtót.

A Központi Statisztikai Hivatal, munkarendjének a világháború által okozott megzavarása következtében, 1916-tól kezdve kénytelen volt összevont Évkönyveket kiadni, amelyek több év anyagát tartalmazták. A most megjelent XXXIV. évfolyammal a Hivatal visszatérhetett a régi rendszerhez. Az 1926. évi kötet csak egy évet ölel fel s csaknem olyan terjedelmű, mint az előző, három év anyagát egybefoglaló kötet. Természetesen az új Évkönyv is tartalmaz az előző évek adataival való összehasonlításokat, többnyire az 1924. évig visszatekintően. Az „Ipar és kereskedelem“, továbbá a „Pénz és hitel“ fejezetek az előző folyam befejezése után feldolgozott 1925. s részben 1924. évi adatokat új anyagként közlik. Az előző évfolyamokból kényszerűségből kimaradt táblázatok is kevés kivétellel újra felvették és visszatekintő adatokkal egészítették ki.

Újítás az Évkönyvben, hogy függelék képen az 1927. év több főeredménye is helyet kapott, ami kétségkívül növeli a mostani évfolyam használhatóságát.

Az Évkönyv továbbá még egy értékes résszel bővült: a legfontosabb nemzetközi adatok táblázataival. A nemzetközi adatokat, könnyen áttekinthető alakban, a legautentikusabb külföldi források alapján állította össze a Statisztikai Hivatal. Ezek az adatok a világ gazdasági és népességi viszonyait tárják elő s tanulságos összehasonlításokra nyújtanak módot a hazai és külföldi adatok között, ami országunk mai helyzetében fokozott jelentőségű.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének Évkönyve 1926—1927.

Annuaire de l'Association Nationale des Usines sidérurgiques et des Ateliers de construction mécanique de Hongrie 1926—1927.

Budapest, 320. l. — pages.

Résumé. L'Annuaire, considérablement augmenté, donne un tableau complet de la situation des usines sidérurgiques et ateliers de construction mécanique de la Hongrie, et des questions économiques et sociales s'y rattachant. Les chapitres consacrés aux plus importants problèmes actuels de la production industrielle: la rationalisation et la concentration, offrent un intérêt particulier, ainsi que le tableau historique des principaux établissements.

*

A háború utáni közgazdasági és statisztikai irodalmunkat egyre több értékes termékkel gyarapítják a különböző érdekképviselői szervek által publikált évi jelentések és évkönyvek, melyek általában

nemcsak az illető szervezetek működéséről számolnak be, hanem a kebelükben tömörült termelési ágak helyzetét is részletesen ismertetik. És bár a helyzetkép vázolásánál néha túlságosan érvényesülnek a szubjektív nézőpontok, nem lehet tagadni, hogy a gazdasági élet egy-egy területrézének éles megvilágításával úgy tudományos, mint gyakorlati szempontból értékes munkát végeznek. Ezeknek a kiadványoknak értéke gyakran nem is a részletező statisztikai anyag összegyűjtésében, avagy a segítségével végzett ismertetésben fekszik, hanem azoknak az aktuális problémáknak felvetésében és boncolásában, azokban a javaslatokban, melyek az illető termelési ágak helyzetével és jövő fejlődésével függenek össze.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének legújabb évkönyvét, mely módosított formában és kibővített tartalommal jelent meg, anyagának gazdagsága mellett főleg az a sokoldalúság jellemzi, mellyel a magyar vas- és gépipar helyzete s a vele összefüggő gazdasági és szociális kérdések megvilágítást nyernek. Bár kétségtelen hiánya, hogy a termelési egységekre, azok kapacitására és produkciójára vonatkozólag megfelelő statisztikai adatok híján nem tájékoztat, (amire az a felhozott indok sem lehet mentség, hogy a hivatalos adatgyűjtés eredményei még nem publikáltak, hiszen az egyesületnek e nélkül is módjában volna a fontosabb kérdésekre nézve legalább tájékoztató adatokat tagjaitól beszerezni), egyéb vonatkozásban, mint: a gépgyárak foglalkoztatottságának mértéke, a munkabérek és a tisztviselőkérdés, a vállalatok jövedelmezősége, a gépipari termelés szerepe a külkereskedelmi forgalomban, stb. olyan részletes és hű képét nyújtja a gépipar helyzetének az egész gazdasági élet keretébe illesztve, mely a legszigorúbb kritikát is kiállja. E részben az évkönyv néhány igen érdekes nemzetközi statisztikai kimutatást is közöl, melyeket grafikus úton is igyekszik szemléltetővé tenni. Csak elismerés illetheti az évkönyv szerkesztőségét, hogy a magyar viszonyok megítéléséhez nemzetközi perspektívába való beállítás által új nézőpontot akart teremteni. A grafikus ábrázolás módjának megválasztása és technikai kivitele ugyan még kívánnivalót hagy hátra (néhol a grafikon túltömöttsége nehézkessé, máshol a kevésbé elütő árnyalatok egymás mellé helyezése elmosódottá teszi az ábrázolást), reméljük azonban, hogy az idők folyamán ez a rész is teljesen eléri a kiadvány magas színvonalát.

Részletesen foglalkozik az évkönyv a gépgyárak teljesítő- és versenyképességének növelésére alkalmas intézkedésekkel s az eladási lehetőségek fejlesztésének kérdésével. Különösen sikerült és értékes résznek tartjuk az évkönyvnek azokat a fejezeteit, melyeket a gyáripari termelés legfontosabb aktuális problémáinak: a racionalizálásnak és a

koncentrációnak szentel. E fejezetek szinte kiki-vánkoznak az évkönyv kereteiből s egy önálló kis munkában összefoglalva is tudományos sikerre joggal tarthatnának számot.

Gazdaságtörténeti szempontból szerencsésnek kell mondanunk az évkönyv azon újításait, hogy az egyes fontosabb iparvállalatokról összefoglaló történeti képet nyújt s csak helyeselhetjük a szerkesz-

tőségnek azt az intencióját, hogy a megkezdett sorozatot folytatni is kívánja, ami remélhetőleg impulzust ad az egyéb gyári vállalatok vázlatos monografiájának elkészítéséhez is.

Mindent egybevéve, az évkönyvet sikerült munkának kell tekintenünk, melyet úgy a laikus érdeklődő, mint a szakember haszonnal forgathat.

H. S. dr.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal könyvtárába érkezett munkák.

Ouvrages arrivés à la bibliothèque de l'Office central royal hongrois de statistique.

Nemzetközi vonatkozású művek és elméleti munkák. (*Publications d'intérêt international et de théorie générale.*) — *Annuaire international de statistique agricole*, 1927/28. Institut international d'agriculture. Rome.

Comité maritime international. Conférence d'Amsterdam. (Août 1927.) Anvers.

Les conditions de travail et de vie des journalistes. Bureau international du travail. Genève. 1928. (Études et documents. L/2.)

Cassel, Gustav: *Das Geldwesen nach 1914.* Leipzig. 1925. (Schriften des Weltwirtschafts-Instituts der Handels-Hochschule zu Leipzig. I.)

Schulze, Dr. Ernst: *Ruhrbesetzung und Weltwirtschaft.* Eine internationale Untersuchung der Einwirkungen der Ruhrbesetzung auf die Weltwirtschaft. Leipzig. 1927. (Schriften des Weltwirtschafts-Instituts der Handels-Hochschule zu Leipzig. III.)

March, M. Lucien: *Rapport au nom de la Commission mixte de la statistique intellectuelle.* Le Caire. 1928.

Magyarország. (Hongrie.) — *A magyar vasművek és gépgyárak országos egyesületének évkönyve.* 1926/1927. Budapest.

Németbirodalom. (Allemagne.) — *Die deutsche Umsatzbesteuerung nach dem Kriege unter besonderer Berücksichtigung der im Jahre 1925 erfolgten Veranlagungen.* Statistisches Reichsamt. Berlin. (Statistik des Deutschen Reichs. 353.)

Der auswärtige Handel Deutschlands, 1927. II. *Spezialhandel nach Erdteilen und Ländern und Anteil der einzelnen Länder.* (Gesamtergebnisse.) Statistisches Reichsamt. Berlin. (Statistik des Deutschen Reichs. 351. II.)

Berufszählung, 1925. *Die berufliche und soziale Gliederung der Bevölkerung in den Grossstädten.* Heft 2.: *Die sächsischen und mitteldeutschen Grossstädte.* Heft 3.: *Die norddeutschen Grossstädte.* Heft 5.: *Die hessischen Grossstädte.* Heft 6.: *Die süddeutschen Grossstädte.* Statistisches Reichsamt. Berlin. (Statistik des Deutschen Reichs. 406/II, III. V., VI.)

Les prestations de l'assurance-maladie alle-

mande du point de vue de l'hygiène sociale. Bureau intern. du travail. Genève. 1928. (Études et documents. M/8.)

Die Religionszugehörigkeit in Baden in den letzten 100 Jahren. Badisches Statistisches Landesamt. Freiburg. 1928.

Baden in Wort und Zahl. Badisches Statistisches Landesamt. Karlsruhe. 1928.

Die Volks-, Berufs- und Betriebszählung vom 16. Juni 1926. III. Teil: *Die gewerbliche Betriebszählung.* Statistisches Landesamt. Hamburg. (Statistik des Hamburgischen Staates. XXXIV.)

Statistisches Jahrbuch der Stadt Leipzig. 6. Band. (1919—1926.) Statistisches Amt. Leipzig.

Olaszország. (Italie.) — *Censimento industriale e commerciale al 15 ottobre 1927.* Vol. III.: *Italia centrale.* Istituto centrale di statistica Roma.

Franciaország. (France.) — *Annuaire statistique.* 43. évf. (1927.) Statistique générale de la France. Paris.

Statistique du mouvement de la population, 1925. I. Partie: *Mariages, divorces, naissances, décès.* Statistique générale de la France. Paris.

Rapport présenté par l'Inspection générale des services d'administration. (Journal officiel. 2. Septembre 1923. Annexe.)

Spanyolország. (Espagne.) — *Estadística de los accidentes del trabajo*, 1926. Dirección general de trabajo y acción social. Madrid.

Nagy-Britannia. (Grande-Bretagne.) — *Statistical abstract for the several british oversea dominions and protectorates*, 1925. Board of trade. London.

Production in Great Britain, 1924. *Summary of preliminary reports.* Board of trade. London. (Board of trade journal. 1928. Sept.)

Németalföld. (Pays-Bas.) — *Statistique de l'application des lois pour la protection de l'enfant* 1926. Bureau central de statistique. La Haye.

Statistique des hypothèques, 1918/1927. Bureau central de statistique. La Haye.

Statistique de la navigation avec les pays étrangers, 1927. Bureau central de statistique. La Haye.